

POSTANOWIENIE

7 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

na posiedzeniu niejawnym 7 marca 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa P. G.
przeciwko Skarbowi Państwa - Prokuraturze Okręgowej we Wrocławiu
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej P. G.
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z 31 marca 2022 r., I ACa 894/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. odstępuje od obciążenia powódki kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania

sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powódka P.G. powołała się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego dotyczącego możliwości skorzystania z ochrony prawnej przewidzianej w art. 841 k.p.c. i art. 222 k.c. przez osobę, której mienie zostało objęte zabezpieczeniem na podstawie art. 291 § 1 k.p.k. Sformułowała również wątpliwość co do tego, jaką ochroną prawną jest objęta osoba trzecia, gdy w postępowaniu karnym nie może składać wniosków dowodowych, a jej twierdzenia nie zostały rozpoznane, podczas gdy jej mienie jest przedmiotem zabezpieczenia. Wskazała także – w tym samym kontekście – na potrzebę wykładni przepisów prawnych, jak również oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Powołanie się na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on precedensowy (nowy) charakter lub znaczenie dla rozwoju prawa. Problem ten powinien odnosić się do konkretnych przepisów prawa i zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą; konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14).

W celu uzasadnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) konieczne jest natomiast wykazanie, że określony przepis prawa lub zespół tych przepisów, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane

przez skarżącego rozbieżności w judykaturze w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08 i z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07).

Wywody wniosku nie czyniły zadość wskazanym wymaganiom. Nie uwzględniono przede wszystkim, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie stanowi – obok podstaw skargi kasacyjnej i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.) – odrębne i samodzielne wymaganie konstrukcyjne skargi kasacyjnej (art. 398⁵ § 2 k.p.c.), co wynika z jego odmiennej funkcji. Powiązanie ze sobą argumentacji mającej – w domyśle – służyć uzasadnieniu przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uzasadnieniem podstaw kasacyjnych zapoznaje sens szczególnego wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c., uniemożliwia w istocie Sądowi Najwyższemu ocenę przyczyn kasacyjnych, których zbadanie musi poprzedzać analizę zarzutów wypełniających podstawy kasacyjne, a tym samym – już z tego względu – stoi na przeszkodzie przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2014 r., II UK 451/13, z dnia 5 kwietnia 2017 r., II CSK 688/16, z dnia 4 lipca 2017 r., III CSK 64/17, i z dnia 10 maja 2018 r., I CSK 800/17).

Z wywodów skargi nie wynikało ponadto, dlaczego sformułowane w niej wątpliwości mają „istotny” charakter z punktu widzenia publicznoprawnych celów skargi kasacyjnej, a także z jakich względów nie mogą być one rozstrzygnięte przy wykorzystaniu poglądów wyrażanych w dotychczasowej judykaturze i literaturze przedmiotu; w skardze nie przytoczono również możliwych kierunków ich rozstrzygnięcia ani przemawiającej na ich rzecz argumentacji. Marginalnie należało zauważyć, że wniosek nie wyjaśniał również związku między potrzebą wykładni art. 841 k.p.c., a wynikiem postępowania, zważywszy, że powódka domagała się *in casu* zapłaty kwoty pieniężnej tytułem naprawienia szkody, nie zaś zwolnienia rzeczy lub prawa od egzekucji, a ponadto z ustaleń faktycznych nie wynikało, aby w postępowaniu egzekucyjnym przysługiwał jej status osoby trzeciej, skoro przeciwko niej zostało skierowane zabezpieczenie majątkowe.

Skarga nie była również oczywiście uzasadniona w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., co wymaga wykazania, w drodze jednej lub kilku zwartych tez, że zaskarżony wyrok jest błędny w sposób elementarny i widoczny *prima vista* dla każdego przeciętnego prawnika (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2013 r., III CSK 311/13, OSNC 2014, nr 7-8, poz. 83, z dnia 20 sierpnia 2014 r., II CSK 77/14, OSNC 2015, nr 7-8, poz. 91 i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18). W motywach skargi zawarto przy tym emocjonalne sformułowania („strona pozwana brutalnie i bezpardonowo oczekuje na śmierć powódki”, „sprawą powódki z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością zajmie się już tylko Sąd Ostateczny...”), które nie tylko nie przydawały skardze siły przekonywania, lecz nie powinny się w niej w ogóle znaleźć.

Należało tym samym odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2, art. 102, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[ał]

[SOP]